

MỘT THUẬT TOÁN TÌM KIẾM CỤC BỘ HIỆU QUẢ GIẢI BÀI TOÁN PHÂN CÔNG ĐỊA ĐIỂM THỰC TẬP CHO SINH VIÊN

**Hoàng Hữu Việt¹✉, Nguyễn Thị Uyên¹,
Cao Thanh Sơn¹, Lê Hồng Trang²**

---

(1) Viện Kỹ thuật và Công nghệ, Đại học Vinh

(2) Khoa Khoa học và Kỹ thuật, Đại học Bách Khoa Tp.HCM
{viethh, uyennt, sonct}@vinhuni.edu.vn, lhtrang@hcmut.edu.vn

- 1 Giới thiệu
- 2 Nghiên cứu liên quan
- 3 Thuật toán đề xuất
- 4 Thực nghiệm
- 5 Kết luận

Giới thiệu (1)

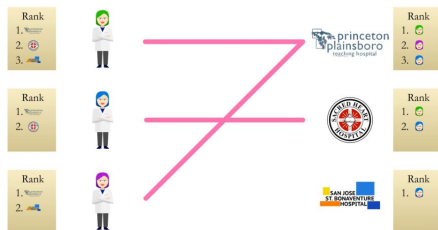
- Bài toán phân công địa điểm thực tập cho sinh viên, gọi là bài toán **Hospitals/Residents problem - HR** [Gale and Shapley (1962)].
- Bài toán **HR** bao gồm một tập các sinh viên (**Student**) và một tập các doanh nghiệp (**Enterprises**).

Danh sách ưu thích của sinh viên	Danh sách ưu thích của doanh nghiệp
$r_1: h_1 h_3 h_2$	$h_1: (2): r_3 r_7 r_5 r_2 r_4 r_6 r_1$
$r_2: h_1 h_5 h_4 h_3$	$h_2: (3): r_5 r_6 r_3 r_4 r_1$
$r_3: h_1 h_5 h_2$	$h_3: (1): r_5 r_2 r_6 r_1 r_7$
$r_4: h_1 h_2 h_4$	$h_4: (1): r_8 r_2 r_4 r_7$
$r_5: h_3 h_1 h_2$	$h_5: (1): r_3 r_7 r_6 r_8 r_2$
$r_6: h_3 h_2 h_1 h_5$	
$r_7: h_3 h_4 h_5 h_1$	
$r_8: h_5 h_4$	

- Mục đích là tìm một phép ghép ổn định (**stable matching**), M .

Giới thiệu (2)

- Bài toán HR không được ứng dụng nhiều trong thực tế [Gusfield (1989)].
- The Hospitals/Residents problem with Ties (HRT) là một biến thể phổ biến của bài toán HR [Irving (2000)].
  - ▶ National Resident Matching Program (NRMP) in US,
  - ▶ Scottish Pre-registration house officer Allocations (SPA) in UK,
  - ▶ Canadian Resident Matching Service (CARMS) in Canada.

I Giới thiệu (3)

- Bài toán **HRT** có chứa quan hệ ngang bằng (*ties*) trong danh sách ưu thích của sinh viên và doanh nghiệp.

Danh sách ưu thích của sinh viên	Danh sách ưu thích của doanh nghiệp
$r_1: h_1 h_3 h_2$	$h_1: (2): r_3 (r_7 r_5 r_2) r_4 r_6 r_1$
$r_2: h_1 (h_5 h_4) h_3$	$h_2: (3): r_5 r_6 (r_3 r_4) r_1$
$r_3: h_1 h_5 h_2$	$h_3: (1): (r_5 r_2) r_6 r_1 r_7$
$r_4: h_1 (h_2 h_4)$	$h_4: (1): r_8 r_2 r_4 r_7$
$r_5: h_3 h_1 h_2$	$h_5: (1): r_3 (r_7 r_6 r_8) r_2$
$r_6: (h_3 h_2) h_1 h_5$	
$r_7: h_3 h_4 h_5 h_1$	
$r_8: h_5 h_4$	

- Mục đích là tìm một phép ghép hoàn chỉnh (**perfect matching**).

Giới thiệu (4)

Danh sách ưu thích của sinh viên	Danh sách ưu thích của doanh nghiệp
$r_1: h_1 h_3 h_2$	$h_1: (2): r_3 (r_7 r_5 r_2) r_4 r_6 r_1$
$r_2: h_1 (h_5 h_4) h_3$	$h_2: (3): r_5 r_6 (r_3 r_4) r_1$
$r_3: h_1 h_5 h_2$	$h_3: (1): (r_5 r_2) r_6 r_1 r_7$
$r_4: h_1 (h_2 h_4)$	$h_4: (1): r_8 r_2 r_4 r_7$
$r_5: h_3 h_1 h_2$	$h_5: (1): r_3 (r_7 r_6 r_8) r_2$
$r_6: (h_3 h_2) h_1 h_5$	
$r_7: h_3 h_4 h_5 h_1$	
$r_8: h_5 h_4$	

- Phép ghép (matching), M :

$$M = \{(r_1, \emptyset), (r_2, h_5), (r_3, h_1), (r_4, h_4), (r_5, \emptyset), (r_6, h_1), (r_7, h_3), (r_8, \emptyset)\}.$$

- Cặp khối (blocking pair):

▶ $(r_1, h_2), (r_2, h_1), (r_4, h_1), (r_5, h_1), (r_5, h_2), (r_5, h_3)$

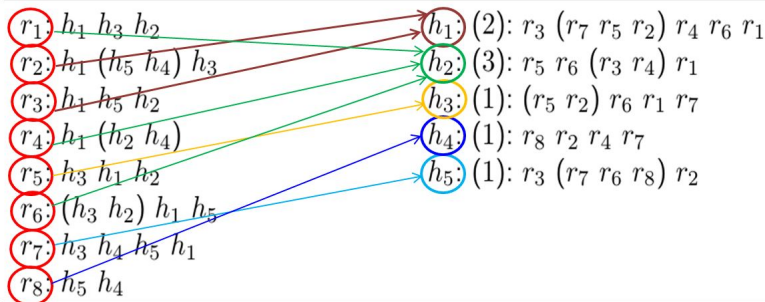
- Cặp khối trội nhất ((undominated blocking pair):

▶ (r_5, h_3)

Giới thiệu (5)

Danh sách ưu thích của sinh viên

Danh sách ưu thích của doanh nghiệp

- Phép ghép hoàn chỉnh (**perfect matching**)

$$M = \{(r_1, h_2), (r_2, h_1), (r_3, h_1), (r_4, h_2), (r_5, h_3), (r_6, h_2), (r_7, h_5), (r_8, h_4)\}.$$

- **Manlove et al. (2012), Manlove et al. (2017)** đã đề xuất thuật toán SAT để tìm một phép ghép ổn định cho bài toán HRT.
- **Kwanashie et al. (2013), Drummond et al.(2015)** đã sử dụng mô hình IP (Integer Programming) để giải quyết bài toán HRT.
- **Gelain et al. (2013)** đã giới thiệu một thuật toán dựa trên tìm kiếm cục bộ (Local search) để tìm một phép ghép ổn định với kích thước tối đa (MAX-HRT).
- **Munera et al. (2015)** đã áp dụng lập trình thích nghi (Adaptive Search) để giải quyết bài toán MAX-HRT.

Thuật toán đề xuất

- Đề xuất thuật toán **MIN-BPS** để giải bài toán MAX-HRT.
- Ý tưởng chính:
  - ▶ Bắt đầu từ một phép ghép chưa ổn định,
  - ▶ Chọn ngẫu nhiên một $r_i \in \mathcal{R}$ theo thứ tự xoay vòng và tìm một h_j trong danh sách xếp hạng của r_i sao cho cặp (r_i, h_j) là một **cặp khối trội nhất** của phép ghép hiện thời.
  - ▶ Loại bỏ cặp (r_i, h_j) sao cho cải tiến được tính ổn định của phép ghép hiện thời.

Thuật toán đề xuất

Algorithm 1: MIN-BPS Algorithm

```

Input: - An instance  $I$  of HRT.
        - A maximum iter. number  $max\_iters$ 
Output: A matching  $M$ .
function Main( $I$ )
1   $M :=$  a random matching;
2   $M_{best} := M$ ;
3   $r_i := random(n)$ ;
4   $iter := 0$ ;
5  while ( $iter \leq max\_iters$ ) do
6    for ( $k = 1 \dots n$ ) do
7       $r_k := mod(r_i, n) + 1$ ;
8       $h_j := find(r_k, M)$ ;
9      if ( $h_j \neq \emptyset$ ) then
10       break;
11     end
12   end
13   if ( $h_j = \emptyset$ ) then
14     if ( $f(M_{best}) > f(M)$ ) then
15        $M_{best} := M$ ;
16     end
17     if ( $f(M_{best}) = 0$ ) then
18       break;
19     else
20        $M :=$  a random matching;
21       continue;
22     end
23   end
24    $M := M \cup \{(r_i, h_j)\}$ ;
25   if ( $h_j$  is over-subscribed) then
26      $s_w := h_j$ 's worst non-empty student;
27      $M := M \setminus \{(s_w, h_j)\}$ ;
28   end
29    $iter := iter + 1$ ;
30 end
31 return  $M_{best}$ ;
32 end function

```

Thuật toán Min-BPs

Thực hiện một ví dụ của thuật toán Min-BPs

- Bắt đầu từ phép ghép $M_0 = \{(r_1, h_2), (r_2, h_1), (r_3, h_2), (r_4, \emptyset), (r_5, h_3), (r_6, h_1), (r_7, h_4), (r_8, h_5)\}$.
- Xét ngẫu nhiên sinh viên r_2
- Tại mỗi bước lặp, thuật toán thực hiện các bước như sau:

i	M_i	r_i	h_j	M_{best}
1	M_0	r_3	h_1	$M_1 = \{(r_1, h_2), (r_2, h_1), (r_3, h_1), (r_4, \emptyset), (r_5, h_3), (r_6, \emptyset), (r_7, h_4), (r_8, h_5)\}$
2	M_1	r_4	h_2	$M_2 = \{(r_1, h_2), (r_2, h_1), (r_3, h_1), (r_4, h_2), (r_5, h_3), (r_6, \emptyset), (r_7, h_4), (r_8, h_5)\}$
3	M_2	r_5	$\emptyset$	Xét sinh viên tiếp theo
		r_6	h_2	$M_3 = \{(r_1, h_2), (r_2, h_1), (r_3, h_1), (r_4, h_2), (r_5, h_3), (r_6, h_2), (r_7, h_4), (r_8, h_5)\}$
4	M_3	r_7	$\emptyset$	Xét sinh viên tiếp theo
		r_8	$\emptyset$	Xét các sinh viên tiếp theo
		$r_1, r_3, r_4, r_5, r_6, r_7, r_8$	$\emptyset$	

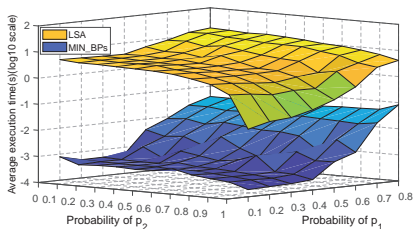
Min-BPs trả về một phép ghép hoàn chỉnh

$$M_3 = \{(r_1, h_2), (r_2, h_1), (r_3, h_1), (r_4, h_2), (r_5, h_3), (r_6, h_2), (r_7, h_4), (r_8, h_5)\}$$

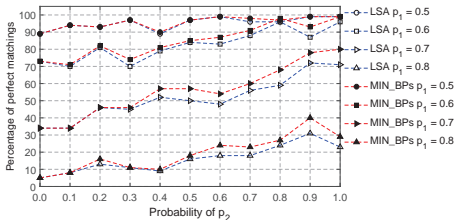
Ví dụ

Thực nghiệm (1)

- Thử nghiệm so sánh về thời gian thực hiện và chất lượng nghiệm tìm thấy bởi MIN-BPs và LSA.
- Tạo ngẫu nhiên HRT: $n = 50, m = 10, p_1 \in [0.1, 0.8], p_2 \in [0.0, 1.0], c_j$ sinh ra ngẫu nhiên.

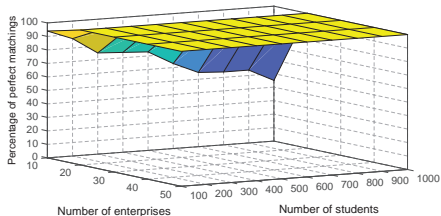
Hình 1. Trung bình thời gian thực hiện

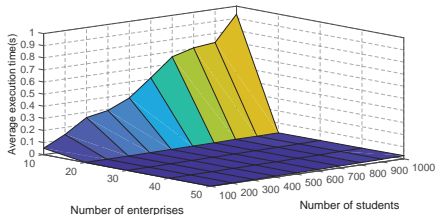
Hình 2. Phần trăm phép ghép hoàn chỉnh

Thử nghiệm (2)

- Tạo ngẫu nhiên HRT: $n \in [100, 700]$, $m \in [10, 50]$, $p_1 = p_2 = 0.5$, và $c_j \in [1, q]$, q là số lượng sinh viên được doanh nghiệp xếp hạng.

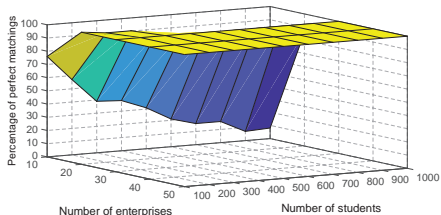

Hình 3. Phần trăm phép ghép hoàn chỉnh

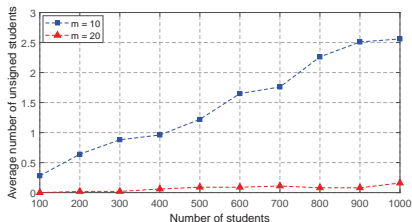

Hình 4. Trung bình thời gian thực hiện

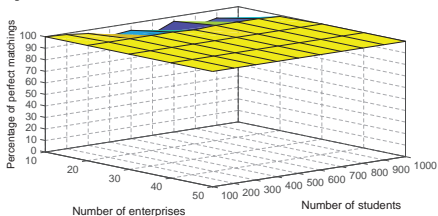
Thử nghiệm (3)

Hình 5. Phần trăm phép ghép hoàn chỉnh khi $c_j = n/m$

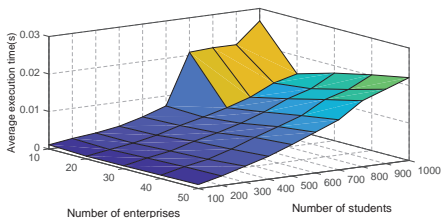
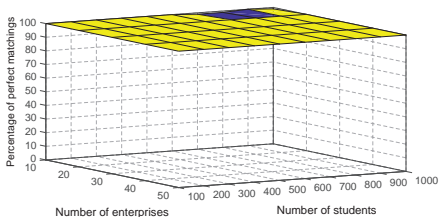
Hình 6. Trung bình số sinh viên chưa được ghép

Hình 7. Phần trăm phép ghép hoàn chỉnh khi tăng $c_j = 1.1 * n.m$

Thử nghiệm (4)

- Tạo ngẫu nhiên HRT: $n \in [100, 700]$, $m \in [10, 50]$, $p_1 = p_2 = 0.5$, và $c_j = [0.2q, 0.5q]$

Hình 6. Phần trăm phép ghép hoàn chỉnh

Hình 7. Trung bình thời gian thực hiện

- Thuật toán **MIN-BPs** tìm phép ghép hoàn chỉnh cho bài toán phân công địa điểm thực tập sinh viên tại các trường đại học.
- Thực nghiệm chỉ ra rằng **MIN-BPs** hiệu quả cho bài toán kích thước lớn cả thời gian thực hiện và chất lượng nghiệm so với thuật toán LSA (**Gelain et al. 2013**).
- Hướng mở rộng:
  - ▶ Đánh giá các điều kiện ràng buộc về số lượng sinh viên và số chỗ thực tập của doanh nghiệp.
  - ▶ Cải tiến thuật toán và áp dụng cho các bài toán khác như SPA, SMTI.

Xin chân thành cảm ơn!

